



Warszawa, 12-01-2026 r.

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Marcin Wiącek

II.510.101.2024.MA

Pan

Waldemar Żurek

Minister Sprawiedliwości

Prokurator Generalny

ePUAP

Szanowny Panie Ministrze,

w moim zainteresowaniu pozostaje zagadnienie podniesienia poziomu bezpieczeństwa ofiar przestępstw, poprzez eliminowanie przejawów dalszej wiktymizacji, w tym zastraszania i odwetu.

W tym celu, w wystąpieniu z dnia 3 października 2024 r. nr II.510.101.2024.MA, zwróciłem się do Pana Ministra Adama Bodnara z prośbą o dokonanie analizy problematyki związanej z przepisami ustawy z dnia 28 listopada 2014 roku o ochronie i pomocy dla pokrzywdzonego i świadka (dalej: u.o.p.p.ś.)¹. Podnosiłem zarówno niekonsekwencje ustawodawcy związaną z brakiem ochrony poszczególnych kategorii pokrzywdzonych i świadków oraz osób im najbliższych oraz związane z tym niedopatrzenia procesowe, których modyfikacja mogłaby uczynić procedurę udzielenia ochrony i pomocy bardziej efektywną, przejrzystą i rzetelną.

Pomimo wagi problemu przedstawionego w moim wystąpieniu, dotychczas nie otrzymałem odpowiedzi. Kopię tego wystąpienia przedstawiam uprzejmie w

¹ Dz. U. z 2015 r., poz. 21.

załączeniu. Należy przy tym wyraźnie podkreślić, że również projektowane zmiany w zakresie procedowania nad drukiem sejmowym 1600² nie odpowiadają na szereg zgłaszanych przeze mnie postulatów w zakresie u.o.p.p.ś.

Wśród podniesionych w wystąpieniu postulatów wskazałem m.in. na konieczność rozszerzenia zakresu regulacji u.o.p.p.ś. na postępowanie uregulowane w ustawie z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich³ i w sprawach o wykroczenia⁴ oraz katalogu przestępstw, których popełnienie przemawia za wdrożeniem środka w postaci ochrony osobistej, w szczególności o czyny określone w art. 190 § 1 k.k., art. 190a § 1 k.k. czy art. 193 § 1 k.k.⁵. Wskazałem, że należy rozbudować zarówno katalog osób legitymowanych do objęcia ochroną i pomocą na gruncie art. 3 ust. 2 u.o.p.p.ś., uwzględniając osoby pozostające na utrzymaniu pokrzywdzonego czy świadka, zwłaszcza wspólnie zamieszkujące, jak również udzielane środki ochrony, choćby wobec nieletnich poprzez utajnienie miejsca nauki. Dodatkowo przypomniałem o potrzebie przyznania osobom najbliższym autonomii procesowej, zarówno na etapie inicjowania procedury, wyrażania zgody na złożenie wniosku przez organ procesowy, rozpoznawania wniosku (w tym ustalania właściwości organu) i utrzymania ochrony i pomocy po ustaniu tej, udzielonej świadkowi i pokrzywdzonemu. Za konieczne uznałem zarówno doprecyzowanie przesłanek oceny stopnia zagrożenia dla życia lub zdrowia w drodze rozbudowania tego katalogu o postawę sprawcy wobec pokrzywdzonego, świadka i osób najbliższych, tak przed popełnieniem czynu oraz po jego popełnieniu.

Moje wątpliwości budziła również treść art. 5 u.o.p.p.ś. w kontekście braku zdefiniowania na gruncie ustawy pojęcia „długotrwałej ochrony”, której wykładnia determinuje ocenę, czy należy zastosować ochronę osobistą czy ochronę niższego rzędu w postaci ochrony na czas czynności procesowej. Obok powyższych postulatów, zwróciłem uwagę na: rozbudowanie art. 1 ust. 3 u.o.p.p.ś. o odesłanie do osób tymczasowo aresztowanych poprzez uwzględnienie podstawy z art. 212ba k.k.w.⁶; związanie komendanta wojewódzkiego Policji poleceniem wydanym przez sąd lub prokuratora w zakresie wniosku o udzielenie ochrony i pomocy na gruncie u.o.p.p.ś.; wprowadzenie w art. 12 ust. 1 u.o.p.p.ś., wymogu rozpoznania wniosku niezwłocznie oraz możliwości interwencyjnego trybu udzielania ochrony z możliwością

² <https://www.sejm.gov.pl/sejm10.nsf/druk.xsp?nr=1600> (dostęp: 9.12.2025 r.).

³ Dz. U. z 2024 r. poz. 978 z późn. zm.

⁴ Ustawa z dnia 24 sierpnia 2001 r. Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 860).

⁵ Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 383; dalej: k.k.).

⁶ Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny wykonawczy (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 911; dalej: k.k.w.).

zatwierdzenia tej decyzji przez właściwego komendanta Policji w późniejszym terminie; nałożenie na komendanta Policji obowiązku sporządzenia uzasadnienia zarządzenia w przedmiocie odmowy udzielenia środków ochrony lub pomocy, odmowy przedłużenia ochrony na czas oznaczony czy uchylenia środków ochrony i pomocy; wprowadzenie kontroli zażaleniowej dla decyzji o odmowie udzielenia środków ochrony lub pomocy, odmowy przedłużenia ochrony na czas oznaczony, czy uchylenia jej definitywnie, a także zobowiązania do zwrotu równowartości otrzymanej pomocy finansowej po uchyleniu ochrony realizowanej, albo w drodze administracyjnej przez organ wyższego rzędu, albo przez powierzenie tej kontroli w trybie nadzorczym prokuratorowi.

W końcu, zgłosiłem postulat obowiązku wysłuchania i wyrażenia zgody na zmianę rodzaju środka ochrony i pomocy, względnie jej zatwierdzenie przez objętego ochroną w wyznaczonym terminie oraz wprowadzenie końcowego odesłania do odpowiedniego stosowania przepisów k.p.k.⁷ w sprawach nieuregulowanych w u.o.p.p.ś., co znacznie ułatwiłoby wykładnię i stosowanie komentowanych przepisów.

Mając na uwadze powyższe, stosownie do art. 16 ust. 2 pkt 1 ustawy o Rzeczniku Praw Obywatelskich⁸, zwracam się ponownie do Pana Ministra z uprzejmą prośbą o dokonanie analizy wskazanych w wystąpieniu z dnia 3 października 2024 r. problemów i rozważenie zainicjowania działań legislacyjnych w tym zakresie.

Będę także wdzięczny za poinformowanie mnie o stanowisku Pana Ministra zajęтым w tej materii.

Z wyrazami szacunku

Marcin Wiącek

Rzecznik Praw Obywatelskich

/-wydano i podpisano elektronicznie/

Do wiadomości:

⁷ Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 46 z późn. zm.; dalej: k.p.k.).

⁸ Ustawa z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1264 z późn. zm.; dalej: RPO).

- Pan Poseł Marek Ast Przewodniczący Komisji Ustawodawczej Sejmu RP (ePUAP);
- Pan Senator Krzysztof Kwiatkowski Przewodniczący Komisji Ustawodawczej Senatu RP (ePUAP).